

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

שמיני

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כב

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

לזכות

הו"ח ר' אפרים שיחי' ליזעק,
ליום הולדתו, ש"ק פ' שמיני, כ"ט ניסן
הרה"ת ר' מנחם מענדל שיחי' גאלדמאן,
ליום הולדתו, בדר"ח אייר - א' אייר
הו"ח ר' דוד רפאל שיחי' גוטיערז,
ליום הולדתו, ד' אייר
הו"ח ר' משה שיחי' דוידאוו,
ליום הולדתו, ד' אייר
הו"ח ר' נוריאל הכהן שיחי' כהן,
ליום הולדתו, ה' אייר
הו"ח ר' יוסף מרדכי שיחי' גאטי,
ליום הולדתו, ה' אייר
הרה"ת ר' ארי' יוסף שיחי' האפמאן,
ליום הולדתו, ה' אייר
הרה"ת ר' אשר שיחי' חביבאן,
ליום הולדתו, ה' אייר
הו"ח ר' עמי שיחי' פייקאוסקי,
ליום הולדתו, ה' אייר
הו"ח ר' דוד פינחס שיחי' קשרים,
ליום הולדתו, ה' אייר
הו"ח ר' זלמן לייב שיחי' ראט,
ליום הולדתו, ה' אייר
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

ובמצוות, בלימוד התורה – נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור. . . וכל זה – מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה לגאולה¹⁰ – „אחכה לו בכל יום שיבוא“¹¹, כפי שאומרים בכל יום בתפלה: „ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים“, ו(בימי החול) – „את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח“. וכמדובר כמ"פ.

של ברכת כהנים נאמרה לפני כן, לפני פסוקו „וישא... ויברכם“, למרות שהיא נכתבה בתורה הרבה יותר מאוחר וכנאמר¹⁰ מיד לאחר פרשת ברכת כהנים – „ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן“, שהיה זה ביום השמיני למילואים¹¹.

אך דחוק ביותר לומר שרש"י¹² מפרש באופן זה, שאם כך צריך היה רש"י להבהיר במקום כלשהו¹³ שהפרשה של ברכת כהנים אינה כתובה בתורה לפי סדר האירועים¹⁴, בהביאו את הכלל¹⁵: „אין מוקדם ומאוחר בתורה“.

ואם לדעת רש"י לא נאמרה ברכת כהנים עד מקום כתיבתה המאוחר יותר, הוא צריך היה להסביר כפירוש הרמב"ן, שב„ויברכם“ כאן אין הכוונה לברכת כהנים, אלא לברכה כלשהי שברך אהרן את ישראל בסיום עבודתו בפעם הראשונה, כפי שאנו מוצאים אצל שלמה המלך בחנוכת המקדש¹⁶?

ב. השאלות על פירוש רש"י

יש המפרשים¹⁷, שהכרחי לבאר שהכוונה

א. „ויברכם“ – ברכת כהנים

מן הפסוק¹ „וישא אהרן את ידיו... ויברכם וירד מעשות החטאת...“, מצטט רש"י את המילה „ויברכם“ ומפרש: „ברכת כהנים: ויברכך², יאר, ישא“.

המקור לפירושו של רש"י (כדברי מפרשי רש"י³), הוא ב„תורת כהנים“⁴, ובמספר מקומות בגמרא⁵ מוסבר שמן הפסוק „וישא אהרן את ידיו... ויברכם“ ניתן ללמוד חלק מן הדינים של ברכת כהנים.

אך, כשאלת הרמב"ן⁶, יש להבין: הרי רש"י מפרש את פשוטו של מקרא, וכיצד ייתכן לומר לפי הפשט⁷ שהכוונה של „ויברכם“ כאן היא לברכת כהנים, בעוד אשר הציווי על ברכת כהנים, והפסוקים „ויברכך, יאר, ישא“ שמזכיר כאן רש"י נאמרים רק מאוחר יותר בפרשת נשא⁸?

הרמב"ן⁹ רוצה לתרץ זאת, ולומר שהפרשה

- 1) פרשתנו ט, כב.
- 2) נשא ו, כד"כו.
- 3) רא"ם ועוד עה"פ.

4) עה"פ (הובא גם ברמב"ן עה"פ, אלא שמתרצו גם לפירושו שאינו ברכת כהנים. וראה רא"ם ונימוקי שמואל כאן).

- 5) מגילה יח, א. סוטה לה, א"ב. תמיד פ"ז מ"ב. ועוד (וראה שו"ע אדה"ז אר"ח סקכ"ח ס"א, יב, טו, כ, לו). – אבל ראה מל"מ (הל' תפלה נשיאת כפיים) פ"ד ה"ט) דמגילה וסוטה שם גופא משמע יותר (כפירוש הרמב"ן דלקמן בפנים) דלאו בברכת כהנים קא מיייר, ע"ש. וראה גם נימוקי שמואל כאן.

- 6) עה"פ.
- 7) ראה צידה לדרך כאן.
- 8) שם, כבי"כו.

9) כאן. וכ"ה בקרבן אהרן לתו"כ כאן. וראה גם ראב"ע נשא ו, כא, ז, א. בחיי (שם ז, א).

עוד תל' הרמב"ן כאן (בסופו. וכן סתם בנשא ו, כג) „שכאן צוה אותו .. ליום זה ולהלן נתנה ברכה זו לו ולבני לדורות“ (וראה לקמן סעיף ב) – אבל לכאורה קשה לפרש כן בפשט"מ, כי א"כ למה לא הזכיר הכתוב שצוה אותו משה לעשות כן (כמ"ש הרמב"ן בעצמו כאן*). ובפרט ע"פ פרש"י

ולפעמים רק ציווי משה לישראל וכי"ב (וכ"ה שיטת רש"י בפירושו עה"ת, כמשנ"ח בלקו"ש ח"ג ע' 72 ועוד).
הרי בנד"ד. שכל פרטי עבודת אהרן בשמיני למילואים נאמרו בפירוש בציווי משה לאהרן (ריש פרשתנו). מאי נשמט דהאי נשמט? אבל ראה לקמן הערה 29.

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!
 האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב
 וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

יום הולדתו של אדמו"ר מהר"ש, וידוע הוראתו ונתנית כח שלו בענין "מלכתחילה אריבער"⁴ – שהוא דור הששי (מהבעש"ט), חזקה בכפליים, ומזה מגיעים לדור השביעי, דור השמיני, עד לדורנו זה – דור התשיעי (ג' פעמים ג' חזקה), שנעשה הכנה קרובה – בלי הפסק כלל – לעשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלימה.

ובכל זה מקבל כאו"א תוספת כח מאתפשוטותא דמשה⁵ שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט שקראנו היום בבית הכנסת שלו . . ומבית תפלה זה נמשך הכח גם מחוץ לבית זה, עד בכל העולם כולו, גם בפינה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, עד שנעשה "בית בית תפלה יקרא לכל העמים"⁶, ביחד עם "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו"⁷,

– וכפי שמתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים ושנת אראנו נפלאות) – ה"מקבץ נדחי ישראל" ממדינה ההיא בלי הגבלות (לא כפי שהי' קודם שבכדי לצאת משם היו צריכים ליחוס מיוחד ודרישה מיוחדת), והם באים לארץ ישראל, ג"כ בלי הגבלות (לא כפי שהי' בזמן שלפני זה, כידוע ומפורסם) – וזהו מהגילויים שלמעלה ממדידה והגבלה הבאים עוד בסוף זמן הגלות.

ובפשטות:

כאו"א מישראל, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו אחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש!

ומזה מובן, שאין מקום כלל שבמקום לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים – אלא זוהי העבודה **דכל אחד ואחת, כאו"א צריך לעשות בעצמו את העבודה ד"לשמש את קוניי" (שלשמה "אני נבראתי"⁸), ובודאי שיש לו כחות ע"ז (כיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחן"⁹ כנ"ל).**

ובמה מתבטאת עבודה זו – הרי זה ג"כ בפשוטות: בהוספה בתורה

של "ויברכם" היא לברכת כהנים, משום¹⁸ שרק אהרן ברח כן את ישראל, ללא השתתפות משה, בשונה מן הברכה המוכרת מיד לאחר מכן¹⁹: "ויבא משה ואהרן... ויברכו את העם".

מכך מובן, שברכה זו היתה שייכת רק לאהרן, ולכן מפרש רש"י שהיתה זו ברכת כהנים, "ומאחר שבו ביום נתחנך אהרן בעבודה, נתחנך גם כן בנשיאות כפים, שהיא כעבודה".

אך למרות שהכרחי לומר, שברכה זו היתה קשורה דוקא לאהרן, בכל זאת קשה לומר שזוהי ברכת כהנים, בנוסף לאמור לעיל שהציווי על ברכת כהנים נאמר רק בפרשת נשא, כ':

(א) אם היה זה חינוך לנשיאת כפים, צריך היה להיות על כך ציווי מפורש²⁰, בדיוק כשם שמושה ציוה את אהרן על כל עבודות החינוך שעשה אהרן ביום זה.

(ב) נשיאת כפים היא מצות עשה המוטלת על כל כהן²¹. ואם כך מדוע לא השתתפו בני אהרן בברכת כהנים זו, אם כחינוך כדלעיל, או כקיום מצות עשה, כשם שהשתתפו בפעולותיו האחרות של אהרן ביום זה²²?

(ג) בשמיני למילואים היה גם משה כהן, כפי שכבר פירש רש"י²³ שבשמיני למילואים "הושו כולם לכהונה". אמנם, משה לא היה זקוק לחינוך לנשיאת כפים²⁴, אך מדוע הוא לא השתתף בנשיאת כפים באותו יום, ובמיוחד

לפי דברי רש"י²⁵, שמושה ביצע את כל עבודות היום הרגילות גם בשמיני למילואים, ולא אהרן?

ג. שלש הלשונות בברכת כהנים כנגד שלשת סוגי הקרבנות

לאחר המילים "ברכת כהנים", מוסיף רש"י (כדלעיל): יברכך, יאר, ישא.

ותמוה, כשאלת המפרשים²⁶: לשם מה צריך רש"י להוסיף מילים אלו? הרי אפילו לילך²⁷ ברור שברכת כהנים היא "יברכך, יאר, ישא"? אף אם נאמר בדוחק²⁷, שרש"י אינו סומך על כך שכן החמש יודע זאת, משום שהוא עדיין לא למד זאת בחומש, די היה באמרו "יברכך וגו'". מדוע הוא מפרט את כל שלש הברכות?

יש המפרשים²⁸, ששלש הלשונות "יברכך, יאר, ישא" הם כנגד שלושת הקרבנות המוזכרים כאן בפסוק – חטאת, עולה ושלמים²⁹.

[בברכה³⁰, "יברכך" נאמר "וישמרך", שהיא שמירה מן החטא, שלא יבוא לכלל חטאת". "יאר" היא כנגד עולה המובאת, על המחשבה רעה, "חטא השכל המאיר לאדם", והברכה "ישא" המסתיימת במילים "וישם לך שלום",

25) פקודי שם – כמשנ"ת [המתורגם] בלקו"ש ח"ז ע' 237 ואילך [ועיי"ש ע' 238 שגם עבודת הקטורת היתה ע"י משה].

26) שפ"ח ומשכיל לדוד כאן.

27) שהרי אמרם בכל יום בברכות השחר (כמנהג הצרפתים (תוד"ה שכבר ברכות יא, ב). וכו"ה בסידור ר"ע – הובא בטא"ח סמ"ח). וכן – שומעם בחזרת הש"ץ דתפלת שחרית (ובשבת – גם במוסף), ומפי הכהנים כיו"ש כו'. ובפרט (שכללות) ענין ברכת כהנים כבר הובא בפרש"י יתרו (כ, כא).

28) שפ"ח. – במשכיל לדוד ת' ד, ויברכם משמע ברכה אחת לבד" (ולכן מפרש רש"י ששלשתם הי'). וצ"ע.

29) ראה גם בעה"ש, פענח רזא ויש"ך עה"ת כאן. אה"ת עה"פ. ולהעיר שאהרן הקריב גם מנחה (לעיל פסוק ד, יז) ומ"מ לא נזכרה המנחה כאן בקרא (כקושיית הריב"א, טור הארוך ופענח רזא כאן).

30) הבא לקמן הוא עפ"מ"ש במנחת יהודה (שדבריו הועתקו בקיצור בשפ"ח כאן). וראה בס' שנכמנו בהערה הקודמת.

היא כנגד שלמים – "שמשים" שלום בעולם"]

מכך לומדים שהברכה כאן לא היתה כברכת שלמה, אלא ברכת כהנים, משום שדוקא ברכות אלו מתאימות לקרבנות המזוכרים בפסוק.

אך קשה ביותר להסביר כך את פירוש רש"י, כי זהו רמז דק ביותר, ואילו היה רש"י מתכוון לכך, הוא היה בודאי מציין זאת³² בפירושו³³.

ד. "וירד" – מעל המזבח

לאחר מכן מצטט רש"י את המילה "וירד" ומפרש: מעל המזבח.

וצריך להבין: בפסוק נאמר במפורש "וירד מעשרות החטאת..."; והרי החטאת "נעשית" על המזבח כאמור לפני כן – ואם כך, מה מחדש רש"י באמרו, "מעל המזבח", והרי את זאת ניתן היה להבין מהפסוק עצמו?

יש המפרשים³⁴, שכוונת רש"י בכך היא למנוע את המחשבה ש"וירד" היא לאזור "ויברכם"

כי אז היה קשה: מדוע יש לספר כאן על ירידת אהרן. הרי מובן מאליו שבסיימו את העבודה הוא ירד –

אלא, ש"וירד" היה "מעל המזבח" ששם הוא הקריב את הקרבנות, והקרבנות הקרבנות היתה לפני "ויברכם", כמסופר לפני כן בפרשה; וזוהי משמעות הפסוק – "וישא... ויברכם. אימתי? מיד אחר שירד מן המזבח מעשרות קרבנותיה"³⁵.

(31) ע"פ פרש"י ויקרא, ג, א. וראה פרש"י תצוה כט, כב. (32) ובפרט שרש"י לא העתיק התיבות (הן מכתוב דילן – "החטאת והעולה והשלמים", והן מברכת כהנים לא העתיק "וישמרך", "שלום") שבהן היא השייכות, ואף לא רמזן ב"ווגו". (33) ע"ד שפרש"י בפ' לך (יד, יח. טו, טז), ח"ש (כד, כב): הרמזים דקרבנות הנשיאים (נשא ז, יט ואילך) ועוד. (34) משכיל לדוד כאן. וראה שפ"ח כאן (בשם הנחלת יעקב). (35) ל' המשכיל לדוד כאן.

פירוש זה מתאים לנאמר בתורת כהנים על הפסוק³⁶, ש"הרי זה פסוק מסורס ואין ראוי לומר אלא וירד מעשות... והשלמים וישא אהרן... ויברכם". וענין זה, של "מקרא מסורס" מצוי גם בפירוש רש"י על התורה – בפרשת שמות³⁷.

אך פירוש זה דורש ביאור ועיון רב, כי הענין של "מקרא מסורס" אינו "חלק" כל כך בלימוד על דרך הפשט³⁸, ואילו היה רש"י מתכוון לכך הוא היה מציין זאת במפורש, כפי שהוא עושה בפירושו הנ"ל בפרשת שמות³⁹. ובנוסף לכך, ועיקר:

(א) במילים "מעל המזבח" שמוסיף רש"י ללשון הפסוק, אין רואים שום רמז לשום דבר, אלא רק ביאור ש"וירד" היה "מעל המזבח". וענין זה מובן מהפסוק עצמו, כדלעיל – "וירד מעשרות החטאת..."⁴⁰.

(ב) הברכה איננה עבודת מזבח, ואילו לא היו כתובות המילים "וירד מעשות..." ניתן היה להבין גם כך ש"ויברכם" היה לאחר סיום העבודה על המזבח, כנאמר בפסוק. כלומר, לאחר הירידה "מעל המזבח"⁴¹.

ה. בסיום עבודת אהרן דרושה ברכה

ההסבר לכל האמור לעיל הוא:

כוונת רש"י בדבריו "ויברכם" – ברכת כהנים היא כפשוטם ממש, אין כוונתו לקיום

(36) וכ"ה בירושלמי תענית פ"ד ה"א. וראה גם ראב"ע כאן (וכבר ירד"), חוקוני ועוד.

(37) ד, כ (אין מקודם ומאוחר מדוקדקים במקרא). – כן הובא בשפ"ח. וצ"ע שלא הביא מכ"מ בפרש"י שהובא הלשון "מקרא מסורס" (וכ"ב) – בראשית ב, יט. שמות ב, ה. בשלח טז, כ. תרומה כז, ד. ועוד.

(38) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 125 הערה 13 ובשו"ג שם.

(39) וכמקומות ברש"י שבהערה 37, וע"ד הראב"ע כאן.

(40) וההוכחה שירד קודם "ויברכם", כי ירד "מעשות החטאת גו'" והרי כבר גמר עשיית החטאת כו' לפניו – אינה שייכת לדברי רש"י "מעל המזבח".

(41) אף שבפשוטו של מקרא לא נאמר איפה היתה ברכת כהנים במשכן – מ"מ לא מסתבר כלל שהיתה מעל המזבח (וראה לקמן הערה 64). וראה פי' הראב"ד לתו"כ כאן.

און אין וואָס באַשטייט די עבודה – איז דאָס אויך בפשטות: אין מוסיף זיין בתורה ובמצוות, אין לימוד התורה – נגלה דתורה און פנימיות התורה, און אין קיום המצוות בהידור. . וכל זה – מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה צו דער גאולה¹⁰ – "אחכה לו בכל יום שיבוא"¹¹, ווי מ'זאָגט עס בכל יום בתפלה: "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", און (בימי החול) – "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". וכמדובר כמ"פ.

(משיחות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר תנש"א)

(10) בל' חז"ל – "צפית לישועה" (שבת לא, סע"א). וראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א: "כל מי שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מזכה לביאתו כו'". וראה לקו"ש חלק ל' ע' 182-3. וש"נ.

(11) נוסח "אני מאמין". וראה לקו"ש ח"ג ע' 394.

כללות מעלת שנה זו – שבנ"י נתנו לה את הסימן והשם "ה' תהא שנת נפלאות אראנו" – שנה שמתיוחדת בזה שהיא "שמינה" ומלאה בנסים ונפלאות מהקב"ה שמתרחשים לעיני כולם, (גם) כהכנה לנסים ונפלאות דהגאולה האמיתית והשלימה שבאה תיכף ומיד ממש, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹ – כמדובר ומודגש פעמים רבות במשך השנה.

* * *

שבת זו היא גם הספירה ד"מלכות שבגבורה", גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, ושבת פ' שמיני. . הקשורה במיוחד עם משיח צדקנו – "כנור של ימות המשיח" הוא מ"שמונה נימין"². . עד שזה מביא מיד את הענין דתשיעי ודעשירי יהי' קדש – השלימות דעשרה בגאולה האמיתית והשלימה ("עלי עשור"³), "כנור של עשרה נימין"² (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

ובהדגשה יתירה – מצד זה שמיד בתחלת חודש אייר, בב' אייר, חל

ובכל זה באקומט יעדערער נאָכמער כח פון אתפשטותא דמשה⁵ שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט אַז מ'האָט היינט געלייענט אין בית הכנסת שלו. . . און פון דעם בית תפלה ווערט נמשך דער כח אויך מחוץ לבית זה, ביז בכל העולם כולו, אויך אין אַ פינה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, ביז אַז עס ווערט „ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים“⁶, צוזאמען מיט „מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו“⁷,

– ווי עס ווערט נתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים ושנת אראנו נפלאות) – דער „מקבץ נדחי ישראל“ פון מדינה ההיא בלי הגבלות (ניט ווי ס'איז געווען פריער אַז בכדי אַרויסגיין פון דאָרטן האָט מען געדארפט אַנקומען צו אַ יחוס מיוחד און אַ דרישה מיוחדת), און זיי קומען אָן אין ארץ ישראל, אויך אָן הגבלות (ניט ווי ס'איז געווען בזמן לפני זה, כידוע ומפורסם) – וואָס דאָס איז צווישן די גילויים שלמעלה ממדידה והגבלה וואָס קומען פאַר נאָך בסוף זמן הגלות.

ובפשטות:

יעדער איד, אנשים נשים און אפילו טף, האָט די אחריות צו מוסיף זיין אין זיין עבודה צו ברענגען משיח צדקנו בפועל ממש!

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז עס האָט קיין אַרט ניט אַז אַנשטאַט אליין טאָן זאָל מען זיך פאַרלאָזן אויף אַנדערע אַדער אַרופלייגן די אַרבעט אויף אַנדערע – נאָר דאָס איז די עבודה פון כל אחד ואחת, יעדערער דאַרף אליין טאָן זיין עבודה „לשמש את קוני“⁸ (צוליב וועלכע „אני נבראתי“⁸), און ס'איז זיכער אַז ער האָט אויף דעם כחות (וואָרום „איני מבקש כו' אלא לפי כחן כנ"ל).

(5) זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט. וראה תניא פמ"ד (סג, א).

(6) ישעי' נו, ז.

(7) שם, ח.

(8) משנה וברייתא סוף קידושין.

(9) במדבר פ"ב, ג.

המצוה של ברכת כהנים, הנאמרת רק בפרשת נשא⁴², אלא שאהרן, ברצותו לברך את ישראל בסיום עבודתו, בחר בעצמו לברך את ישראל בפסוקים של ברכת כהנים⁴³, כי תוכנם מתאים לדברים שבהם חפץ אהרן לברך את ישראל.

ומסיבה זו מפרט רש"י שהברכה היתה „יברכך, יאר, ישא“, כי שלש מילים אלו מביעות את תוכנה של ברכת אהרן, כדלהלן בסעיף ז'.

מובן בפשטות, לפי פירוש רש"י, במה חפץ אהרן לברך את ישראל באותה שעה:

תכלית המשכן היא, כמפורש בפסוק⁴⁴, „ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם“, שתשרה השכינה במשכן. ולשם כך לא היה די בעבודת היום הרגילה של השמיני למילואים, שעליה מסופר בפרשת פקודי⁴⁵, אלא היה צורך, כנאמר בתחילת פרשתנו⁴⁶, „זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'“. הכוונה בכך היא כפירוש רש"י⁴⁷, לקרבנות ולעבודה של אהרן, כי הוא „כדאי וחשוב... שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו“.

ועל כן מובן מדוע ברך אהרן את ישראל בסיום עבודתו:

בסיום מלאכת המשכן אנו רואים⁴⁸, שמה ברך את ישראל „יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם“ – שבאמצעות „ועשו לי מקדש“ יתקיים „ושכנתי בתוכם“. ומובן, שכיון שעבודת אהרן ביום השמיני היא העבודה שצריכה להביא לידי השראת השכינה

(42) וכן משמע ממש בתו"כ כאן ד, באותה שעה זכה .. בנשיאת כפים, משמע דני"ז שברכם אהרן זכה להציווי (ראה עזרת כהנים לתו"כ שם).

(43) אף שלא נאמר עדיין, וע"ד שמינינו (גם בפרש"י עה"ת – תולדות כו, ב, וישלח לב, ה, ובכ"מ) שקיימו האבות כה"ת עד שלא ניתנה. וברש"י נח (ו, ב) שלמד נח תורה. ואכ"מ.

(44) תרומה כה, ת.

(45) מ, כג, כה, כז, כט (וברש"י).

(46) ט, ו, וראה שם, ד וברש"י.

(47) כי בכללותו כבר „נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה

(48) פקודי לט, מג.

בפועל, נדרשת בסיומה ברכה ותפילה⁴⁹ שהיא תפעל את פעולתה ותביא לידי השראת השכינה בפועל.

1. ברכה פרטית וברכה כללית

לכאורה ניתן לשאול על כך: מיד לאחר ברכת אהרן⁵⁰ נאמר „ויבא משה ואהרן... ויברכו את העם“. ורש"י מפרש זאת „אמרו ויהי נועם ה' אלקינו עלינו“⁵¹ יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם“. ולכאורה, אם ברכת אהרן היתה כדי להביא לידי השראת השכינה, מדוע היה צורך שוב בברכה לאותו ענין⁵²?

זה אינו קושי, משום שאלה הם שני ענינים שונים:

ברכת אהרן קשורה לעבודתו הפרטית, שהיא תפעל את פעולתה שלה להשראת השכינה בפועל, ועל כך מתאים הנוסח של ברכת כהנים, כדלהלן. ואילו ברכת משה ואהרן המופיעה לאחר מכן – „ויהי נועם ה' אלקינו עלינו יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם“ היא ברכה כללית כסיום של כל מלאכת המשכן, כפי שמתבטא בשני החלקים של הברכה: „שתשרה שכינה במעשה ידיכם“ – במלאכת המשכן⁵³ של ישראל. „ויהי נועם ה' אלקינו עלינו“ – בעבודה⁵³ במשך כל שמונת ימי המילואים.

2. שלשת הענינים בברכת אהרן לישראל

הסיבה לכך שנדרשה עבודתו המיוחדת של אהרן כדי להביא לידי השראת השכינה במשכן היא משום שהיתה יכולה להיות השראת שכינה רק לאחר שהיתה כפרה גמורה⁵⁴ על חטא העגל.

(49) ראה לקו"ש חיי"א ע' 170 ואילך.

(50) פסוק כג.

(51) תהלים מזמור צ בסופו.

(52) כקושיית המשכיל לדוד כאן (ראה לעיל הערה 18).

(53) ראה לקו"ש שם ע' (172) הטעם שהקדים „ויהי נועם

גו"ל, יהי רצון שתשרה כו“.

(54) כי בכללותו כבר „נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה

ובלב שלם ואמר לו למשה סלחתי כדברייך“ ביוהכ"פ (רש"י

כפי שרש"י כבר פירש⁵⁵, שלפיכך נקרא המשכן „משכן העדות“ – „עדות לישראל שויתר להם הקדוש־ברוך־הוא על מעשה העגל שהרי השרה שכינתו ביניהם“. וכפי שמציין רש"י בפסוק שלאחר מכן⁵⁰, שכאשר ראו ישראל לאחר שבעת ימי המילואים שעדיין לא שרתה השכינה, הם טענו „כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עוון העגל“.

ולכך הביא אהרן באמצעות עבודתו הפרטית, ולכן היה קרבנו הראשון „עגל בן בקר לחטאת“, „להודיע שמכפר לו הקדוש־ברוך־הוא על ידי עגל זה על מעשה העגל שעשה“⁵⁶.

וזהו המשמעות של דברי רש"י כאן: „יברכך יאר, ישא“. כי במילים אלו של ברכת כהנים מובעים שלשת הענינים שעליהם התכוון אהרן בכרכתו:

(א) „יברכך“ – הקדוש־ברוך־הוא יברך אותך: הדבר הראשון הוא שהברכה איננה מאת אהרן – כי אז היה מקום לטענה: אהרן היה קשור למעשה העגל, וכיצד הוא יכול לתת ברכה שהשכינה תשרה באמצעות הכפרה על מעשה העגל? אלא, אהרן מבקש שהקדוש־ברוך־הוא⁵⁷ בעצמו⁵⁸ יברך את ישראל – „יברכך“. ותוכן הברכה הוא:

(ב) „יאר“ – שתהיה השראת השכינה, הארת פנים של מעלה. כפי שמפרש רש"י⁵⁹ „יאר...“ – „יראה לך פנים שוחקות פנים צהובות“. וכדי שהשראת השכינה והארת הפנים יוכלו להתקיים, מבקש אהרן:

(ג) „ישא“ שהקדוש־ברוך־הוא יהיה „נושא עוון“⁶⁰, כפי שמפרש רש"י⁶¹ „ישא – יכבוש⁶² כעסו“ וכפר על מעשה העגל.

ח. הברכה המיוחדת נאמר על המזבח

לפי זה מובנת כוונת רש"י ב„דיבור המתחיל“ הבא: „וירד מעל המזבח“.

כוונת רש"י היא כפשוטה, שרק עתה, לאחר „ויברכם“, ירד אהרן מעל המזבח, כי הוא ברך את ישראל בהיותו על המזבח⁶³.

כך מבחיר רש"י, שבאמרו, בקטע הקודם, „ויברכם – ברכת כהנים“ אין הוא מתכוון למצוה לדורות של נשיאת כפים – כי אם כך היא לא היתה נאמרת על המזבח⁶⁴ – אלא, שהיתה זו ברכה מיוחדת של אהרן, כהמשך וכסיום עבודתו על המזבח. כאמור, שהברכה היתה על כך שהעבודה שהתבצעה לפניו תפעל את פעולתה הרצויה. ולכן היא נאמרת מיד בסמוך לעבודה ועוד בהיות אהרן על המזבח⁶⁵.

ואת זאת מדגיש רש"י בפירושו „וירד, מעל המזבח“:

בלמדנו את הפסוק „וירד מעשות החטאת...“ בפשטות יוצא, שכוונת הפסוק היא, שאהרן סיים בעשיית החטאת וכו' את עבודתו. ולפי זה תמוה: הרי כבר לפני כן סיים אהרן את הקרבת הקרבנות⁶⁶, ומדוע אומרת התורה רק עכשיו „וירד מעשות...“?

60) תשא לו, ז.

61) נשא שם, כו.

62) להעיר מהפולגותא (ר"ה יז, א) כובש עון או נושא עון (וראה בארוכה לקו"ש ח"ו ע' 391 ואילך, ושו"ט). להעיר מרש"י תשא שם ד"ה ונקח. ואכ"מ.

63) ראה גם אברבנאל כאן („ע"ד הפשט“). צרור המור כאן. וכן מוכח בסוטה לה, ב (שו"ע אדה"ז שם סי"ב), ע"ש. ובמלבי"ם כאן (סו"ט) כתב כן בדעת התור"כ, ע"ש.

64) כי נשיאת כפים היתה מעל מעלות האולם (תמיד פ"ז מ"ב), ומוזה פשוט גם ע"ד ההלכה וכו' שגם במשכן לא היתה מעל המזבח.

65) ראה אברבנאל וצרור המור הנ"ל.

66) במלבי"ם שם, שלאחרי ברכת כהנים הקטיר אהרן חלבי השלמים, וזהו שנאמר אח"כ „וירד מעשות גו" (היינו

כא.

דעם כללות/דיקן אויפטו פון דעם היינטיקן יאָר – אויף וועלכן אידן גיבן דעם סימן און נאָמען „ה' תהא שנת נפלאות אראנו“ – אַ יאָר אויסגעצייכנט דערמיט וואָס ער איז „פעט“ און אָנגעפילט מיט נסים ונפלאות פון דעם אויבערשטן וואָס קומען פאָר לעיני כולם, (אויך) אַלס הכנה צו די נסים ונפלאות פון דער גאולה האמיתית והשלמה וועלכע קומט תיכף ומיד ממש, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“¹ – ווי גערעדט און אונטערשטראַכן פיל מאָל במשך דעם יאָר.

* * *

דער שבת איז אויך די ספירה פון „מלכות שבגבורה“, גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, און שבת פ' שמיני . . . וואָס איז פאַרבונדן במיוחד מיט משיח צדקנו – דער „כנור של ימות המשיח“ איז פון „שמונה נימין“² . . . ביז אַז דאָס ברענגט גלייך דעם ענין פון תשיעי און פון עשירי יהי' קדש – די שלימות פון עשרה בגאולה האמיתית והשלמה (עלי עשור“³), „כנור של עשרה נימין“² (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

ובהדגשה יתירה – מצד דעם וואָס גלייך בתחלת חודש אייר, בב' אייר, איז דער יום הולדת פון דעם רבי'ן מהר"ש, וידוע הוראתו ונתנית כח שלו בענין „מלכתחילה אריבער“⁴ – וואָס ער איז דער דור הששי (פון דעם בעש"ט), חזקה בכפליים, און דערפון קומט מען דערנאָך צום דור השביעי, דור השמיני, ביז דורנו זה – דור התשיעי (ג' פעמים ג' חזקה), וואָס ווערט די הכנה קרובה – בלי הפסק כלל – צו עשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלמה.

1) מיכה ז, טו.

2) ערכין יג, ב. וש"נ.

3) תהלים צב, ד.

4) אגרות קודש אדמו"ר מהורי"צ ח"א ע' תריו.

בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא ליצלן!!

גם כשצועקים „עד מתי“ – ה”ז מפני הציווי כו’, ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בודאי ובודאי שמשיח כבר ה’ בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחרי שכל מה שנעשה עד עתה, לא הועיל, והראי, שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר – בגלות פנימי בענייני עבודת השם.

הדבר היחידי שיכולני לעשות – למסור הענין אליכם: עשו כל אשר ביכלתכם – ענינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון – להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

ויה”ר שסוכ”ס ימצאו עשרה מישראל ש”יתעקשו” שהם מוכרחים לפעול אצל הקב”ה, ובודאי יפעלו אצל הקב”ה – כמ”ש¹ „כי עם קשה עורף הוא (למעליותא², ולכן) וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו” – להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

וכדי למהר ולזרו עוד יותר ע”י הפעולה שלי – אוסיף ואתן לכאו”א מכם שליחות מצוה ליתן לצדקה, ומגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה³.

ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם.

ויה”ר שימצא מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר – שיפעלו שתהי’ הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(משיחת אור ליום ועש”ק פ’ שמיני, כ”ח ניסן תנש”א)

1) תשא לד, ט.

2) ראה שמו”ר ספמ”ב. הובא בתו”א מג”א קכג, סע”ב. לקו”ת בלק סז, ד.

3) ב”ב יו”ד, א. וראה תניא פל”ז.

ורש”י מפרש, שכוונת הפסוק איננה לספר שאהרן סיים את העבודה – „וירד מעשות החטאת...”, אלא „וירד מעל המזבח”: כוונת הפסוק היא להדגיש שרק לאחר „ויברכם”, רק אז „וירד מעל המזבח”, והמילים „מעשות החטאת...” באות רק להזכיר מפני מה עלה אהרן על המזבח, כדי לעשות את החטאת וכדומה, ולא לצורך „ויברכם”.

ט. ברכת אהרן היא נצחית

לפי כל המבואר לעיל מובן, שמפירוש רש”י זה אי אפשר לדעת מהי שיטתו בדרך הפשט לגבי זמנה של ברכת כהנים לדורות – האם היא נאמרת⁶⁷ לפני הקטרת איברים של התמיד, או לאחריה.

כי כוונת רש”י בפירושו „ברכת כהנים”

הקטרת החלבים, ע”ש – אבל בפשוטו של מקרא: א) כבר גמר אהרן עשיית החטאת לפני „ויברכם”. ב) לרש”י (פסוק ב) כהן אחר הקטרים (ולא אהרן).
67) ראה מלבי”ם שם, שתולה זה בב’ הפירושים בכתוב דילן אי הוי מקרא מסורס.

איננה למצות ברכת כהנים, אלא שהיה זה ענין מיוחד ליום זה, בסיום העבודה המיוחדת של השמיני למילואים, ואהרן בחר בנוסח של ברכה זו.

אך מצד שני, למרות שברכת אהרן היתה מיוחדת ליום זה, בכל זאת יש לברכה זו השפעה מתמדת על כל הדורות, כי עבודת אהרן, המסתיימת בברכה זו, הביאה לידי השראת השכינה למטה, ואחר סילוקה לפני כן עקב החטאים⁶⁸, באופן שמאז נמצאת השכינה בתחתונים לנצח.

הכח מברכת אהרן ישנו תמיד – אפילו בלילה⁶⁹ ואפילו בחוץ לארץ, ששם אין נשיאת כפים בכל יום⁷⁰, והיא נותנת כח להתגבר על חושך הגלות, עד שנביא שוב לידי גילוי השכינה, ושכנתי בתוכם, בבית המקדש השלישי, שיבנה במהרה בימינו ממש.

(משיחת ש”פ שמיני תשל”ד)

68) ראה במדב”ר פי”ב, ו. פי”ג, ב. ועוד.
69) דאין ניכר בלילה (שו”ע אדה”ו או”ח סמ”ז ס”ד).
70) ראה שו”ע אדה”ו שם סקכ”ח סנ”ז.

לזכות

כ”ק אדוננו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה”ר שיע”י קיום הוראת

כ”ק אדמו”ר מלך המשיח (בשיחת ב’ ניסן ה’תשמ”ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק’,

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא’

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד

אחינו בני ישראל שיצאו זה עתה (ויוצאים כעת) ב"יציאת מצרים", מ"מצרים" (מלשון מיצרים וגבולים)⁶ דהמדינה ההיא, בדוגמת כפי שהי' ביציאת מצרים בפעם הראשונה, ש"וינצלו את מצרים"⁷, עד ש"אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם"⁸, וגם את הדברים הגנוזים⁹.

... ויהי רצון שהקב"ה יעזור לכאו"א מישראל שיהי' לו את ה"עינים לראות ו(במילא) אזנים לשמוע" ו"לב לדעת"¹⁰ – לראות את "המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם"¹¹, את הנסים הגלויים שקורים בכל יום,

ובפרט שעומדים כבר לאחר "ארבעים שנה"¹² במדבר העמים (דגלות), במצב של "ארבעים שנה) אקוט בדור"¹³, ואוחזים כבר ב"יבואן אל מנוחתו"¹⁴, בארץ הקודש וירושלים¹⁵, עד "שלם", שלימות המנוחה – בגאולה האמיתית והשלימה,

ומובן א"כ, שבנ"י מוכנים כבר לכך, ויש להם כבר את ה"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" [כפי שהי' בשנת הארבעים לאחר יציאת מצרים, שכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

ב.

ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת ענין הגאולה (במיוחד) בזמן זה – מתעוררת תמיהה הכי גדולה: היתכן שמבלי הבט על כל הענינים – עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?! . . . דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת – שמתאספים עשרה (וכו"כ עשיריות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואעפ"כ, אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמשיח לא יבוא

הוספה בשורת הגאולה

יט.

"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹:

יעדערער קען זען בגלוי ווי די נסים פון יציאת מצרים שפיגלען זיך אָפּ איצטער אין דעם נצחון בימינו אלו – סיי אין דעם עצם נצחון און סיי אין דעם זמן ווען דאָס קומט פֿאַר, ובמיוחד – אין די ימים זכאין פון חודש ניסן:

. . . נאָך פֿאַר חג הפסח – איז געווען דער "למכה מצרים בכוריהם"², אז די "בכורים" פון אומות העולם³ (כולל פון מדינת מצרים און די מדינות ערביים הסמוכות לה) – כפי החלטת באי כחם אין די "יונייטעד ניישענס" – האָבן מלחמה געהאַט און געשלאָגן "מצרים", אַ צורר היהודים, (מצרים מלשון⁴) "מיצר" לישראל ר"ל,

וביום הפורים שנה זו – "שנת אראנו נפלאות" – איז געווען דער נצחון (ווי די אוה"ע האָבן מכריז געווען), און זיין מפלה, באופן פון "למכה גו" (ניט "להורג"), און דוקא דורך ניט-אידן (בכוריהם), וועלכע האָבן אים נזוף און מבזה געווען, און מכריח געווען אַז ער דאַרף חרטה האָבן פון פעולותיו עד אז,

און ער האָט געמוזט מודה זיין און אָננעמען און מקיים זיין די אַלע ציוויים והוראות און פֿאָדערונגען וואָס ער האָט באַקומען פון "בכוריהם": באַפרייען אַ טייל פון די מלחמה-געפֿאַנגענע, און אויך מקיים זיין די אַנדערע זאַכן וואָס מ'האַט פון אים געפֿאָדערט.

(1) מיכה ז, טו.

(2) תהלים קלו, י. וראה מדרש תהלים שם. רש"י ומצו"ד שם.

(3) והרי כל המלכיות נקראות על שם מצרים (ב"ר פט"ו, ד).

(4) ב"ר שם.

ובזיון שלו:

בימי הפורים ולאחרי זה עדיין לא ידעו מה יהי' ההמשך, עד היכן יבזו ויזיקו אותו, כמה חזק הוא ישאר, כמה הוא יצטרך להודות ולשלם, ואיך הוא ימלא אחר כל הדברים, או שהדברים יתבצעו ע"י אחרים; אח"כ בימי חודש ניסן, בימי הפסח – יצאו "בכוריהם" בניזיפה חזקה ובהחלטה למסקנא ותנאים חזקים (נוסף על ההוראות שלפני זה) איך "סאדאם" צריך לנהוג, וגם לראות ולוודא שהוא יקיים אותם: לשחרר את השבויים, להשיב את אשר לקח, ולשלם על הנזקים וההיזקות שעשה כעת (וגם על מה שעשה בעבר),

ובהמשך ימי החודש, עד הימים האחרונים של החודש, ניתוסף עוד יותר בהנס – שהוא הסכים להכל, וללא שום ניגוד ומלחמה,

ועד שהוא גילה כספים ורכוש שהחביא (ועד עתה לא ידעו כלל שהיו בידו).

. . . ענין נוסף בהמאורעות בזמן האחרון שרואים בהם נסים ונפלאות – הוא היציאה של ריבוי יהודים ממדינה ההיא, שהיא בדוגמת יציאת מצרים:

לאחרי ריבוי שנים של הנהגה באופן אחר לגמרי, שבהם יהודים לא יכלו לצאת משם – הרי דוקא בשנה זו ובשנה שלפני' פתחה מדינה זו את שערי' לתת ליהודים [ארויסלאַזן אידן] לנסוע לארץ הקודש [ואפילו אם, מאיזו סיבה שתהי', התעכב חלק מהם במדינות אחרות לפי שעה (בארצות הברית או אוסטרלי' וכיו"ב) בקרוב הם יגיעו (ברצון שלם ומתוך שמחה וטוב לבב) לארץ הקודש, יחד עם משפחותיהם].

ועד שהמדינה עצמה מסייעת להם לצאת, בדוגמת כפי שהי' ביציאת מצרים, שתכליתה הי' ללכת לארץ הקודש (והבאתי אתכם אל הארץ גו'⁵), כולל גם – סיוע מהדברים הגנוזים של "מצרים", שמנצלים גם את זה, עד שחלק מזה – וגם מכספים אחרים דמדינות אחרות – מגיע לבנ"י,

און דערנאָך איז געווען דער המשך בזה – אין חודש ניסן, און דעמולט גופא – בימי הפסח, "זמן חירותנו" – אַז "בכוריהם" אין די "יונייטעד ניישענס" האָבן ממשיך געווען אין דער ניזיפה ובזיון שלו:

בימי הפורים ולאחרי זה האָט מען נאָך ניט געוואוסט וואָס וועט זיין דער המשך, ווי ווייט מ'וועט אים מבזה ומזיק זיין, ווי שטאַרק ער וועט בלייבן, וויפל ער וועט דאַרפן מודה זיין און אָפּצאָלן, און ווי ער וועט דאָס אַלץ אָננעמען, אָדער דאָס וועט זיין דורך אַנדערע; דערנאָך בימי חודש ניסן, בימי הפסח – זיינען "בכוריהם" אַרויס מיט אַ ניזיפה חזקה און אַ החלטה למסקנא ותנאים חזקים (נוסף אויף די הוראות שלפני זה) ווי סאדאם דאַרף זיך אויפפירן, און אויך זעען און פאַרזיכערן אַז ער זאָל דאָס מקיים זיין: באַפרייען די שבויים, אומקערן דאָס וואָס ער האָט צוגענומען, און אפּצאָלן פאַר די נזקים און היזקות וואָס ער האָט איצטער געטאָן (און אויך אויף דעם וואָס ער האָט פריער געטאָן).

ובהמשך ימי החודש, ביז אין די לעצטע טעג פון דעם חודש, איז אין דעם נס צוגעקומען נאָכמער – אַז ער האָט דערצו אַלץ מסכים געווען, און אָן קיין ווידערשטאַנד און מלחמה,

ביז אַז ער האָט מגלה געווען געלטער און רכושים וואָס ער האָט באַהאַלטן (און ביז איצטער האָט מען גאָר ניט געוואוסט אַז ער האָט דאָס געהאַט).

. . . נאָך אַן ענין אין די געשעענישן בזמן האחרון אין וועלכן מ'זעט נסים ונפלאות – איז די יציאה פון אַ ריבוי אידן ממדינה ההיא, וועלכע איז בדוגמת יציאת מצרים:

לאחרי אַ ריבוי שנים פון אַ הנהגה באופן אחר לגמרי, אין וועלכע אידן האָבן פון דאָרטן ניט געקענט אַרויסגיין – איז דוקא בשנה זו ובשנה שלפני' האָט די מדינה אויפגעעפנט אירע טירן צו אַרויסלאָזן אידן זיי זאָלן גיין אין ארץ הקודש [און אפילו אויב, מאיזה סיבה שתהי', האָבן אַ טייל פון זיי זיך מתעכב געווען אין אַנדערע מדינות לפי שעה (אין ארצות הברית אָדער אוסטרליא וכיו"ב) וועלן זיי בקרוב זיך

איבערטראַגן (ברצון שלם ומתוך שמחה וטוב לבב) אין ארץ הקודש, צוזאַמען מיט זייערע משפחות].

און ביז אַז די מדינה אַליין איז זיי מסייע צו אַרויסגיין, בדוגמא ווי ס'איז געווען ביציאת מצרים, וואָס תכליתה איז געווען צו גיין אין ארץ הקודש (והבאתי אתכם אל הארץ גו'5), כולל אויך – סיוע פון די דברים גנוזים פון „מצרים“ (כנ"ל), אַז מ'נוצט דאָס אויך, ביז אַז אַ טייל דערפון – און אויך פון אַנדערע געלטער פון אַנדערע מדינות – קומט אַן צו אידן, אחינו בני ישראל וואָס זיינען ערשט אַרויס (און גייען איצט אַרויס) ב„יציאת מצרים“, פון „מצרים“ (מלשון מיצרים וגבולים6) פון מדינה ההיא, בדוגמא ווי ס'איז געווען ביציאת מצרים בפעם הראשונה, אַז „וינצלו את מצרים“7, ביז אַז „אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם“8, און אויך די דברים גנוזים9.

. . . ויהי רצון אַז דער אויבערשטער זאָל העלפן יעדער איד ער זאָל האָבן די „עינים לראות (במילא) אזנים לשמוע“, און „לב לדעת“10 – צו זען „המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם“11, די נסים גלויים וואָס קומען פאַר בכל יום,

ובפרט אַז מ'האַלט שוין נאָך די „ארבעים שנה“12 זיין במדבר העמים (פון גלות), אין אַ מצב פון „(ארבעים שנה) אקוט בדור“13, און מ'האַלט שוין באַ „יבואון אל מנוחת“14, אין ארץ הקודש וירושלים15, ביז „שלם“,

(5) וארא ו, ח.

(6) ראה תו"א וארא נז, ב ואילך. בשלח סד, א.ב. יתרו עא, ג ואילך. ובכ"מ.

(7) בא יב, לו.

(8) פרש"י שם, ממכילתא עה"פ.

(9) ראה שמו"ר פי"ד, ג. ועוד.

(10) תבוא כט, ג.

(11) שם, ב.

(12) ולהעיר שכבר עברו ארבעים שנה מעת הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנת

ה'שי"ת, כמדובר כמ"פ.

(13) תהלים צה, י.

(14) שם, יא.

(15) פרש"י שם.

שלימות המנוחה – בגאולה האמיתית והשלימה,

איז פאַרשטאַנדיק, אַז אידן זיינען שוין דערצו גרייט, און האָבן שוין דעם „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“ [אַזוי ווי ס'איז געווען בארבעים השנה נאָך יציאת מצרים, וואָס כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

(משיחת אור ליום ד' פ' שמיני, כ"ו ניסן תנש"א)

„כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“1:

כאו"א יכול לראות בגלוי שהנסים דיציאת מצרים משתקפים כעת בהנצחון בימינו אלו – הן בעצם הנצחון והן בזמן בו הוא התרחש, ובמיוחד – בימים זכאין דחודש ניסן:

. . . עוד לפני חג הפסח – אירע ה„למכה מצרים בבכוריהם“2, שה„בכורים“ דאומות העולם3 (כולל ממדינת מצרים ומדינות הערביים הסמוכות לה) – כפי החלטת באי כחם ב„אומות המאוחדות“ („יוניטעד ניישענס“) – נלחמו והיכו את „מצרים“, צורר היהודים, (מצרים מלשון4) „מיצר“ לישראל ר"ל,

וביום הפורים שנה זו – „שנת אראנו נפלאות“ – אירע הנצחון (כפי שהכריזו אוה"ע), והמפלה שלו, באופן ד„למכה גו'“ (לא „להורג“), ודוקא באמצעות אינם יהודים („בכוריהם“), אשר נזפו בו וביזו אותו, והכריחו אותו להתחרט על פעולותיו עד אז,

הוא הוכרח להודות ולקבל ולקיים את כל הציוויים וההוראות והדרישות שניתנו לו מ„בכוריהם“: לשחרר חלק משבויי המלחמה, וגם לקיים את יתר הדברים שדרשו ממנו.

ואח"כ הי' ההמשך בזה – בחודש ניסן, ובו גופא – בימי הפסח, „זמן חירותנו“ – ש„בכוריהם“ בה„יוניטעד ניישענס“ המשיכו בניזיפה